

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE KLUCHT VAN DE BRAVE MOORDENAAR

Een blijspel in vier bedrijven

door

Jos Janssen

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2014

Nr.667

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *DE KLUCHT VAN DE BRAVE MOORDENAAR* op te voeren moet de naam van auteur *JOS JANSSEN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

© Toneelfonds J. Janssens/Jos Janssen
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

DE DIREKTEUR van het gevang

DE CIPIER

ANNEKE, zijn dochtertje

DE GEVANGENE

DE WACHTMEESTER der gendarmen

BRIL, de koetsier

DOKTER FAES, de gevangenisdokter

Meester de SAINT HUBERT] de advokaten

Meester LOOTENS

Mej. VAN ARKELEN, de Prezidente van de "Bond voor Zedelijke
Steun aan Gevangenen".

Meneer BAERT, fotograaf en reporter van het "Weekblad van
Veurne-Ambacht".

DE LEVERANCIERS VAN 'T GEVANG :

SCHALLIER, van 't Hôtel

VERLENT, de bakker

FLOOR, de beenhouwer

DAVID, de kolenmarchand

DOKA, de groenselvrouw

ROZEKE, hun dochtertje

EERSTE BEDRIJFDe loge van de cipier

('n Klein, witgekalkt vertrek, met 'n tafel, 'n bank, 'n paar stoelen, 'n ouderwets lessenaartje bij het getraliede venster, 'n kachelkje. Als versiering : 'n stuk "Reglement", 'n kalender, 'n hangklokje, 'n sleutelrek, portretten van Koning en Koningin, enz.)

ANNEKE : (Zit bij de tafel, schilt aardappelen. 'n Lief, jong meisje; 'n beetje bleek en tener).

(Door 't venster 'n vrolijk voorjaarszonnetje. Na 'n poosje galmt 'n zware belslag in de poort ernevens).

ANNEKE : (springt op, loopt openmaken. Kort daarop keert ze terug met Brill, de koetsier).

BRIL : ('n Goeie zestiger. 'n Echte, dikke vigilantkoetsier met de oude, vergroende jas, de geblutste, verlakte hoge hoed en de onafscheidbare zweep).

ANNEKE : Zet u, Brill. Hoor, Mina hinnikt.

BRIL : Mina weet wel wààrom. (Hij zet zich)

ANNEKE : (Haalt uit het lessenaartje 'n klontje suiker, gaat er mee buiten).

BRIL : (Zit even stil voor zich heen te kijken, de zweep tussen de knieën)

ANNEKE : (Komt terug). Ziezo. En nu gaan we voor de baas zorgen. (Uit hetzelfde lessenaartje haalt ze 'n fles en 'n borrel, die ze volschenkt).

BRIL : Ja; anders zou ie kunnen lawaaien, lijk z'n peerd.

ANNEKE : Hier zo, Brill.

BRIL : Dank u, Anneke. (Hij slurpt aan z'n glaasje).

ANNEKE : Wie van u tweeën zou er het meest deugd hebben: gij, Brill, van uw druppelke, of Mina van haar klontje ?

BRIL : Ja, als ik kon jinniken gelijk Mina, dan... zou ik het misschien óók doen, Anneke. Da's 'n kruis met dat beest. Als we hier ergens in de omtrek komen, Mina en ik, dan moet ik de teugels met m'n twee handen vasthouden en m'n zweep voor de dag halen, of rroef !!!! Mina zit de pannestraat in, als ik

naar de Duinkerkebrug wil.

ANNEKE : 't Is nu ook al zóveel jaar, dat ge alle dagen naar 't gevang komt.

BRIL : Als ik dàt bedenke, dan voel ik, dat ik...oud ben.

ANNEKE : Waarom 'n laat ge uw pensioentje niet uitkeren, Bril ? G'hebt 'n eigen huizeke, g'hebt 'n centje op zij, 'k weet het; ge zoudt 'n schone oude dag kunnen maken, in plaats van dag in dag uit aan de statie staan, 's zomers te braden van de hitte, 's winters te bevriezen van de koude. Dat is toch geen leven voor 'n mens van uw jaren, Bril.

BRIL : En wat gebeurt er dan met Mina ?

ANNEKE : Wel...eh...

BRIL : Verkopen misschien ? Voor de slachtbank ? Nooit van m'n leven. 'k En heb geen vrouw gekend in m'n leven, geen kinderen. Alleen Mina, waarmee ik alles deelde, schoon were en slecht were, eten en drinken, geluk en verdriet.

En nu zou ik hààt !? Nee ! Mina en ik, we blijven bijeen en op de bane, tot dat zij valt of ik.

ANNEKE : Maar als ze't gevang nu 'ne keer moesten afschaffen, Bril ?

BRIL : 't Gevang afschaffen ? Dat 'n bestaat niet, Anneke. 'n Gevang, maar dat is er zo nodig als de kerk, of 't stadhuis, of de school, of 't hospitaal. Zonder gevang, waar ging het mensdom naartoe ? Salomon zei het in zijn tijd al : "de vrese voor't gevang, dat is 't begin van de wijsheid".

ANNEKE : Jamaar, Bril, het is nu al meer dan 'n maand, dat àl de cellen leeg staan.

BRIL : Nu ja , ge moet rekenen : 't is krosis overal.

ANNEKE : (lachend). Krosis ?

BRIL : Welja. 'k Sprak vandage de koster van St.Niklaaskerk. De man kloeg steen en been. "Dat is nu veertig jaar, dat ik koster ben van Sint Niklaas - zei ie - en nog nooit is't gebeurd, dat ik 'n weke zonder begraving zat. En nu : in veertien dagen geen één dooie!" - De vent stond er bij te schreeuwen van verdriet.

ANNEKE : (lacht). Zou dat ook aan de krosis liggen, Bril ?

BRIL : Natuurlijk, Anneke. De mensen stellen dat uit, omdat

de begravingen zo kostelijk zijn, de dag van vandage.

ANNEKE : (lacht). Gij slimme, Brill !...Maar hoe moet dat dan hier ? Hier moet geen levende ziel betalen. Hier krijgen ze alles gratis voor niets. En ge ziet het : al onze schone kamers staan leeg.

BRIL : 't Volk dat z'n eigen intrest en z'n eigen geluk niet begrijpt, Anneke. Ze hebben liever met 'n rammelende maag, al blauwbekkend van de kou bij 'n dooie stove te zitten, dan hier als prinsen gelogeerd en verzorgd te worden. Als ik in 't geval was, he ?!

ANNEKE : Ge zoudt er toch geen moord voor doen, Brill ?

BRIL : Heeft Brill ooit 'n vlieg kwaad gedaan, Anneke ? Ik zou op onze markt gaan staan en roepen, zo hard of dat ik kon : "Weg met...met...met de regering !" - bijvoorbeeld. - "Weg met het leger ! Leve de republieke ! Leve de anarchisten !" En als dat niet helpt, dan roep ik : "In Vlaanderen Vlaams !" en ik zinge de Vlaamse Leeuw. Ge zoudt het zien, Anneke, 'n kwartier later hadden ze me bij m'n lurven en ware een van uw beste kamers bezet voor 'n paar jaar.

ANNEKE : En dan zou er natuurlijk geen spraak meer zijn van 't gevang af te schaffen bij gebrek aan...pensionnaires.

BRIL : Precies, Anneke.

DE CIPIER (komt binnen met 'n emmer en 'n witborstel. 'n Zestiger, zwaar en struis, met 'n ouderwetse generaalssnor).

BRIL : (staat recht, groet half militair met z'n zweep).

Dag cipier !

DE CIPIER : Brill !

BRIL : Niets van uw orders, cipers ?

CIPIER : (somber).-Niets !

BRIL : Dan ga 'k maar weer aan de statie staan.

DE CIPIER : Ja, g'hebt liever dààr de luiestik te gaan uithangen, hé ?

BRIL : Dat moogt ge niet zeggen, cipier. Is Brill ooit 'n luiestik geweest in dienst van 't gerecht ?

DE CIPIER : (bromt iets)

BRIL : En kan ik het helpen, cipier, dat er geen werk meer is voor ons ? Peinst ge, dat het geen vernedering en geen affront

voor mij is, voor vigilant-koetsier te moeten spelen, in plaats van "Koetsier van 't Gerecht" te zijn ? Als ik, in de goeie, oude tijd, met 'n vol karretje van de statie kwam, cipier, en dat al de mensen me onderweg met ontzag bekeken, zoals ik daar zat op m'n kussen, gelijk 'n Minister of gelijk Meneer de President zelve, in 't volle besef van m'n plicht en van m'n waardigheid, maar dan had ik met geen mens van de wereld willen wisselen, man. Dat weet ge toch, cipier.

DE CIPIER : Dat weet ik, Bril. G'hebt altijd uw devoiren gedaan. Ge zijt altijd 'n exempèl van 'n prisonkoetsier geweest. Anneke, geef Bril 'ne druppel. En...geef er mij ook een. Z'n woorden hebben me gepakt.

ANNEKE : (schenkt in en gaat daarna weg)

DE CIPIER : Ja, ja, waar is die schone, goeie, oude tijd, he Bril ?

BRIL : Dat was me 't leventje, hé, cipier ? 't Gevang altijd vol. En dikwijls plaats te kort. Alle kamers bezet. Twee, drie hulpcipiers in't goê seizoen, zo van bânisse tot de uitkomen. Als al deze , die 's zomers uitstel gekregen hadden, hier hun wintervakantie kwamen uitzitten.

DE CIPIER : Ziet ge, Bril, ge kunt niet geloven wat het voor mij is, door door die lege gangen te lopen, met al die open deuren, die me aangapen en die de air hebben van me uit te lachen. 't Is om erbij te schreeuwen, Bril. (Hij bijt op z'n snor).

BRIL : Allei toe, cipier, op uw tanden bijten, man. Voor mij is 't nog erger. Moest het boeltje hier opgegeven worden, gij, ge zoudt naar 'n ander gevang kunnen gaan, waar dat ge weer op uw plooi zoudt komen, waar dat ge weer onder stoom zoudt komen en weer herleven. Maar Mina en ik, wij zouden op strate staan.

DE CIPIER : Naar 'n ander gevang overgaan ? Maar dat ware m'n dood, Bril. De goê reputatie van 't gevang van Veurne, dat was m'n leven en m'n glorie, man.

BRIL : Ja, ons gevang was gekend verre en na. Zulk 'n schoon, proper, gezellig gevang !

DE CIPIER : Nooit is er één klacht geweest. Nooit heeft er één geprobeerd om hier weg te lopen. Allemaal waren ze hier even geerne. Ik was vereerd en bemind van m'n volk. Ik was 'n vader voor m'n mensen. Dat zeiden ze allemaal.

BRIL : Dat is waar.

DE CIPIER : Hier zie, de tabakszak die ze me gegeven hebben op m'n feestdag. Jan Vinke, ge weet wel, die de jachtwachter van Koksijde per malheur omverre schoot, kwam aan 't hoofd van de delegatie om mij die tabakszak te brengen. En ie stak me daar 'n diskoers af, dat we 'r allemaal stonden bij te schreeuwen van aandoeninge. - Onze cipier, dat is onze moeder, zei ie, die ons laaft en troost. - Die woorden en vergeet ik nooit meer, Brill.

BRIL : Dat kan ik geloven, cipier. Dat zijn van die onvergetelijke momenten in 'n mens z'n leven. Ik draag nog altijd de foulard die de gast die op Houtem kermisse z'n kameraad met z'n mes zó toegetakeld had, dat ie voor doodbleef liggen. - "Hier, koetsier, - zei ie, als ie uit m'n karretje stapte, - als soevenier, omdat ge me gratis hebt laten meerijden". - Dát was 'n sjarmante jongen !

DE CIPIER : 'k En heb hier nooit anders gehad dan sjarmante jongens, Brill. Dat hangt allemaal af van de manier, waarop dat ze aangepakt worden. Ik was streng maar rechtveerdig. En moest ik er al eens een onder handen nemen, dan was dat om beters wille, en omdat ie 't gouwer zou gewone worden. In 't begin hadden ze allemaal heimwee en verdriet. Ze waren lastig voor hun eigen en lastig voor ons. Maar 'n paar dagen in't donker en 'n vaderlijke kastijding en ze waren zo kontent van were in hun eigen celle te zitten, dat w'er nooit geen last meer meê hadden.

BRIL : 't Is kwestie van te weten, waar dat g'hun plezier mee kunt doen, cipier. 't Zijn toch óók mensen, moet ge peinen.

DE CIPIER : Dat is't, Brill. En dat wordt te dikwijls vergeten.

DE DIREKTEUR : (steekt de deur open. 'n Schrale, oude jonkman).

DE CIPIER en BRIL : (springen recht en in de houding). - Menere de direktieur.

DIREKTEUR : 'k Ga eens tot aan 't Gerechtshof op de markt, cipier. Binnen vijf minuten ben ik were.

DE CIPIER : Goed, menere de direktieur.

BRIL : Niets van uw orders, menere de direktieur ?

DIREKTEUR : Niets, Bril. (Met 'n halve zucht). Tenzij dat er op 't onverwachts nog iets zou komen, maar...

DE CIPIER : Ik heb Nr 13 nog 'ne kere gewit, menere de direktieur.

DIREKTEUR : Dat is goed, cipier. Morgen kunt ge aan Nr. 14 beginnen. Wordt ons gevang afgeschaft, dan zullen we onze plicht gedaan hebben tot het einde.

BRIL : Zouden ze dat waarachtig durven doen, menere de direktieur ?

DIREKTEUR : Ze durven alles, de dag van vandage, Bril.

"Bezuinigingen" - zeggen ze. En om te bezuinigen, zouden ze 't gevang afschaffen, de misdaad ongestraft laten, de anarchie bedorven, de revolutie in de hand werken. 'n Mens vraagt zich af, of ze "hoger op" hun kop aan 't verliezen zijn.

DE CIPIER : Precies, menere de direktieur.

DE DIREKTEUR : Maar - "die wind zaait, zal storm oogsten".
Dàt zeg ik.

DE CIPIER : "Ze hebben ogen en z'n horen niet" - menere de direktieur.

BRIL : "En die 't gevang niet bemint, zal er in vergaan", zei Salomon.

DE DIREKTEUR : We beleven sombere tijden, vrienden. De geschiedenis is dàar, om het te bewijzen : Zwak bestuur, zwak volk ! Sterk bestuur, sterk volk ! En waaraan herkent men de sterke besturen ? Waaraan ? Aan de volle gevangenissen.

In die landen is er orde ! In die landen is er tucht !
In die landen is er vrede ! In die landen is er welvaart !

BRIL : Dat is waar. Wat zei Salomon ? "Die z'n kinderen bemint, slaat erop".

DE CIPIER : Menere de direktieur, van Nr. 17 is er vannacht 'n ruit uitgewaaid.

DE DIREKTEUR : Direkt rapport over maken, cipier

DE CIPIER ; Wil ik meteen over die dakgoten spreken, menere de direktEUR ?

DE DIREKTEUR : Dakgoten ?

DE CIPIER : In Nr. 28 en 29 zitten er in de hoek twee grote natte plekken, waarschijnlijk van 'n verstopte dakgoot.

DE DIREKTEUR : En daar weet ik niets van ! Onmiddellijk 'n onderzoek instellen, cipier. En 'n groot rapport aan 't hoofdbestuur.

BRIL : Ge kunt er misschien ook bijzetten dat het achterwiel van ons karretje lelijk ziek is, menere de direktEUR.

Zie dat ik nog 'ne keer met 'n vol bakske van de statie kome en dat we onderweg in de goot sukkelen.

DE DIREKTEUR : Maar, Bril, dat zou m'n positie kunnen kosten, man. Maar enfin, wat gebeurt er hier in m'n gevang ? De ruiten zijn uit en de direktEUR weet het niet. De dakgoten lekken en de direktEUR weet het niet. De voiture van 't gerecht dreigt in te storten en de direktEUR weet het niet.

Waarom werd me dat verzwegen ? Waarom ?

DE CIPIER : Ik dacht, menere de direktEUR, aangezien er toch geen volk komt...

DE DIREKTEUR : Is dat 'n reden om van ons gevang 'n stel te maken ? Daarbij, morgen aan de dag kan er 'n misdadige golf over 't land gaan. Ja, ja, dat is niet uitgesloten. De statistieken hebben bewezen, dat de misdaad óók haar periode heeft, gelijk de ziekten, gelijk de griep bijvoorbeeld, en gelijk zoveel ander natuurverschijnsels : hete zomers, koude winters, enz,enz.

BRIL : En daarbij morgen aan de dag kunnen er misschien nieuwe wetten gestemd worden : tegen de woekeraars, tegen de politieke windhanen, tegen de leveranciers van decoraties, tegen de bankiers, tegen àl die 'n masker dragen buiten karnavaltijd,enz.,enz...Dàn zoudt ge wat beleven.

DE DIREKTEUR : Cipier, geef me de sleutels. Ik ga persoonlijk 'n onderzoek instellen. Geef hier. (Hij rukt de cipier bijna de sleutels uit de handen en vertrekt).

DE CIPIER : (zinkt op 'n stoel neer). Had ik die verdomde ruit liever op mijn kosten laten inzetten.

BRIL : Kom, kom, cipier, trek u dat allemaal niet aan. De directeur is in de laatste tijden 'n beetje uit z'n humeur. En dat is verstaanbaar. Dat is nu ook al 30 jaar, dat ie hier zit. Heer en meester van 't schoonste gevang van 't land. Geëerd en gerespekteerd door iedereen in Veurne. Hij zou er ook niet geerne meer weg gaan.

DE CIPIER : Is dat 'n reden, Brill, om mij dat affront aan te doen ? Als ik het gezwegen heb van die ruit dan was dat om de Administratie op geen kosten te jagen. Om anders niets, Brill.

BRIL : Maar man, hoe meer 'n gevang kost, hoe interessanter het is. Wilt ge 'n goeie raad van Brill ? Sla er no 'n paar ruiten bij kapot. Zorg dat er nog 'n paar goten meer verstoppt geraken. Dan gaat uw directeur 'n groot rapport maken van tien bladzijden. En de herstellingen zullen drie maanden duren en 300.000 fr kosten inplaats van 3.000.- En van 't hoofdbestuur zult ge alle twee gefeliciteerd worden, omdat ge uw werk zo gewetensvol gedaan hebt ! Geruchte maken, man ! Dat ze 't horen tot in't hoofdbestier. En stof opjagen, dat ze'r ginder onder stikken. Die mensen vragen niet beter. Hun positie hangt er ook van af, moet ge peinen.

DE CIPIER : Brill, ge zijt 'n gewetenloze kerel, en ik verbied u...

BRIL : Ja, ja, cipier, ge wordt oud, man.

DE CIPIER : Ge zijt zo oud als ik.

BRIL : Ja't, cipier. Maar gij hebt 40 jaar binnen gezeten. Ik heb 40 jaar buiten gezeten. Dat is 't verschil.

(Er wordt gebeld)

DE CIPIER : Bakker Verlent, ik hore dat. (Hij gaat wrevelig buiten).

BRIL : (steekt 'n pijp op)

DE CIPIER : (op met Verlent).

Bakker VERLENT (is 'n klein, schraal, zenuwachtig manneke.)

DE CIPIER : Dat is nu al de tiende keer, Verlent, dat ik u gezegd heb, dat het niet meer nodig is van te komen, dat ik u wel zal laten roepen, als er 'n bestelling is.

VERLENT : Och, cipier, 't is nu al méér dan 30 jaar, dat ik dag aan dag naar 't gevang kome om de bestellingen op te schrijven. Mijn leven is daar zo op geregeld, cipier, dat ik er niet meer aan uit gerake, als ik niet mag komen.

DE CIPIER : Doet er niets toe, Verlent. Ik wil dat geloop niet meer.

BRIL : Jamaar, jamaar, cipier. Ge moet de situatie goed verstaan. Als Verlent naar 't gevang niet moet komen, dan heeft ie ook geen reden om uit te gaan en 'n luchtje te scheppen... onderwege in "'t Zonneke" en "In de Anker". Dan zou ie Sofie in't deurgat vinden. En ge weet, dat sofie geheel 't deurgat nodig heeft, hé ?

VERLENT : Is't niet erg genoeg, cipier, dat ik in weken geen één broodje meer heb mogen leveren ? Ik die zo geerne voor ons gevang werkte.

BRIL : Nog 'n beetje, en Verlent liet op z'n papieren zakken drukken : - "Bakker Verlent, leverancier aan 't gevang ! Specialiteit van gezondsheidbrood" !

VERLENT : Cipier, heeft er ooit een van uw pensionnairs geklaagd over mijn brood ?

DE CIPIER : Nooit, dat moet ik getuigen. Maar 't zou met mij ook geen waar geweest zijn, Verlent. Dat weet ge wel, hé ?

VERLENT : Iedere keer bracht ik de cipier 'n extra broodje mee voor hem. Als proef, natuurlijk.

DE CIPIER : Excellent brood; dat moet ik zeggen.

VERLENT : Nenaar ? Voor mij was dat 'n erezaak van aan 't gevang m'n beste brood te leveren. Iedereen in de stad wilde van dat brood, Bril. M'n winkel had er z'n naam en reputatie aan te danken. Moest het gevang gesloten worden, 't ware de ruïne voor mij en voor m'n commercie.

(Gebel)

VERLENT : Floor, de beenhouwer.

DE CIPIER : Maar dat is nu ook al de twintigste keer, dat ik hem gezeid heb van te wachten, tot ie verwittigd wordt.

VERLENT : Ach, cipier, laat hem toch maar binnen. Kom, 'k zal ik open doen. Blijf gij maar zitten. (Hij gaat open doen).

DE CIPIER : Dat geloop maakt me zenuwachtig. Nog een, die 'k moet wegzenden. Is dat niet om er bij te schreeuwen ? Ik ga zolang in de keuken. Zeg gij het hem, Bril, dat er niets is. Ik kan niet.

BRIL: Ga maar, cipier. IK zal 't hem zeggen.

DE CIPIER : (af).

VERLENT : (komt op met de dikke beenhouwer Floor).

FLOOR : Waar is de cipier ?

BRIL : Mannen, we moeten oppassen met onze cipier. De man trekt hem dat danig ter herte, dat z'n zaken zo slecht gaan. Moest het ooit gebeuren, dat ons gevang gesloten wordt, hij overleeft het niet, geloof me.

FLOOR : Zou dat waarachtig mogelijk zijn, Bril ? Ons gevang sluiten ? Waar dat ik nu al meer dan dertig jaar de beste stukken van m'n achterkwartiers naartoe gebracht heb ? Ons schoon gevang, 't schoonste van Veurne, waar dat we allemaal zo fier op waren ?

VERLENT : Als er vreemde bezoekers kwamen, 't gevang was 't eerste dat we ze lieten zien.

FLOOR : Als de boeren naar de markt kwamen en voorbij ons gevang gingen, dan zwegen ze van ontzag en respekt.

VERLENT : En ze waren jaloers van ons, dat wij vrij en vrank deze poorte mochten binnengaan.

FLOOR : Ons gevang, maar dat was de trots van onze stad, dat was er 't herte en de nieren van.

BRIL : Precies, Floor. Dat heeft Salomon ook gezeid !

VERLENT : En dat zouden ze nu afschaffen ?!

FLOOR : Verhuren ? Of verkopen misschien ? Voor afbraak ?!

VERLENT : Dat ware toch àl te erg.

(Gebel)

VERLENT : Dat zal Doka zijn. (Hij loopt opendoen.)

FLOOR : Nog 'n slachtoffer van 't regiem.

VERLENT : (komt binnen met Doka, de groenselvrouw en David, de kolenmarchand).

DOKA : Hewel, hoe zit het ?

VERLENT : Weeral niets, vandage.

DOKA : Niets ? En ik had er verse bloemkool voor ingeslagen !

DAVID : Maar met dat nat weer meet er toch gestookt worden, Verlent. Anders rot ons gevang weg van de vochtigheid.

DOKA : Maar natuurlijk ! 'k Moete de cipier spreken.

BRIL : Laat de man liever gerust, Doka.

FLOOR : Mannen, laat ons liever overleggen wat er ons te doene staat om ons uit die treurige situatie te redden. Dat zal beter zijn.

(Gebel).

VERLENT : Drie en half ?! Dat is Schallier van 't Hotel.

BRIL : (is gaan opendoen)

FLOOR : Hij is de man om ons raad te geven. Kom binnen, Schallier.

SCHALLIER : Geen...nieuws ?

VERLENT : Niets.

FLOOR : Schallier, aangezien dat we nu hier zo allemaal bijeen zijn, die voor 't gevang werken...

SCHALLIER : Allemaal ? Maar Floor, geheel Veurne werkt voor 't gevang, leeft van't gevang.

VERLENT : Dat is toch 'n beetje overdreven, Schallier.

SCHALLIER : Overdreven ?! Maar man, begin al maar met geheel de rechtbank: de president, de procureur, de onderzoeksrechter, de rechters, de griffiers, de deurwaarder, de gendarmen...

VERLENT : Jamaar, die 'n leven toch niet van 't gevang ?

SCHALLIER : Neen, VERLENT, maar als 't gevang leeg staat, dan is dat toch 'n teken dat er voor hen ook geen werk geweest is.

DOKA : Dat is waar, Schallier.

SCHALLIER : En als 't gevang ooit afgeschaft wordt, dan heeft de rechtbank toch ook geen reden van bestaan meer !

BRIL : Precies, Schallier .

SCHALLIER : Geloof me vrij, ze zitten zij daar ook allemaal met de daver op het lijf, dat ze zullen op strate vliegen.

BRIL : Weeral zoveel doppers meer.

SCHALLIER : En de advocaten, wat moeten die dan beginnen ?

DOKA : Ja, voor iets anders deugen ze niet.

BRIL : Ze kunnen volksvertegenwoordiger worden. Hun laatste toevlucht.

SCHALLIER : En Dr. Faes, die nu 't zout in z'n pap niet meer verdient.

VERLENT : Er zijn toch zieken genoeg, in de stad ?

SCHALLIER : Ja't, Verlent, maar zoudt gij uw vel bij dokter Faes riskeren ?

DOKA : Dat is waar, Schallier. Met de prisonniers kon men hem laten begaan. Een meer of een minder, dat was van geen tel. Maar eerbare mensen gelijk wij , Verlent, dat is toch wat anders.

FLOOR : En g'hebt daar nog onze aalmoezenier, die nu moet bedelen om voor de ene en de andere 'n miske te mogen doen, de brave man.

DOKA : En juffrouw Van Arkelen, van de Bond voor...hoe heet dat, Schallier ?

SCHALLIER : "De bond voor zedelijke steun aan de gevangenen". Sedert dat ze hier geen werk meer vindt, kommeert ze geheel Veurne overhoop.

BRIL : Ja, dat wordt 'n oprecht gevaar voor de vrede in onze stad.

SCHALLIER : En de café's rond het gerechtshof, die te niete gaan.

DAVID : En de drukker, mannen!

DOKA : En onze fotograaf !

SCHALLIER : Tot de chef van de statie toe, klaagt steen en been. Verleden week hebben ze nog 'n trein afgeschaft.

VERLENT : Veurne is om zepe, als er geen verandering komt.

DAVID : Waar is de goeie oude tijd, hé ?

SCHALLIER : Drie zitdagen per weke ! Alle dagen verhoor bij 't parket.

DOKA : Alle weke tenminste één fatsoenlijke moord !

FLOOR : Of 'n soliede diefstal !

BRIL : Na iedere kermiszondag 'n karretje vol met serieuze vechters !

DAVID : Dat was 'n schone tijd ! Duizend kilos kolen in de weke!